

21.01.2019.

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД
У БЕОГРАДУ
ГжЗ 273/2018
20.12.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Беговић Пантић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Гарчевић, члanova већа, у парници тужиље Аните Митић из Београда, [REDACTED], чији је пуномоћник Александар Оленик, адвокат из Београда, [REDACTED], против тужених "Инсајдер тим" д.о.о, Београд, [REDACTED], и Драгана Вучићевића из Београда, [REDACTED], чији је заједнички пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из Београда, [REDACTED], ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду ПЗ бр. 336/18 од 19.09.2018. године, у седници већа одржаној 20.12.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Вишег суда у Београду ПЗ бр. 336/18 од 19.09.2018. године, у ставу првом, ставу другом, ставу четвртом и ставу петом изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ бр. 336/18 од 19.09.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је утврђено да је објављивањем информација у издању дневног листа "Независне дневне новине Информер" од 19.01.2017. године, на насловној страни, текстом под називом "Фашисти нападају" са фотографијом члanova удружења грађана "Иницијатива младих за људска права" изнад које је написано почиње специјални рат, и са следећим текстом: "Јуришници сорошевско-шиптарске "Иницијативе младих" упали на трибину СНС у Бешки и прекинули је псујући присутним "мајку српску". Слични напади спремају се широм земље", као и текстом на 5. страни, са поновљеним насловом "Фашисти нападају" са

фотографијом чланова удружења грађана "Иницијатива младих за људска права" изнад које је написано почeo специјални рат уочи избора у Србији, са поднасловом: "Сорошевско-шиптарски јуришници праве хаос!" и са текстом у коме се наводи: "Јуришници сорошевско-шиптарске Иницијативе младих за људска права који су у уторак увече упали на трибину СНС у Бешки, прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина и присутним грађанима псовали "српску мајку", учинили су то по налогу западних амбасада" и "Сорошевске НВО у сарадњи са западним амбасадама, НАТО пактом, ЕУ или и шиптарским властима из Приштине планирају још сличних акција широм Србије. Све су то спремни да ураде како би пред изборе изазвали тотални хаос у земљи и оптужили владајућу странку за насиље", повређено право на забрану говора мржње. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па су обавезани тужени да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа и права личности, насталих објављивањем информација којима је повређено право на забрану говора мржње из члана 75 Закона о јавном информисању и медијима солидарно исплате износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 19.09.2018. године па до исплате. Ставом трећим изреке, делимично је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље, којим је тражила да суд обавеже тужене да јој на досуђени износ накнаде нематеријалне штете од 100.000,00 динара солидарно исплате законску затезну камату почев од 17.02.2017. године па до 19.09.2018. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени Драган Вучићевић да о свом трошку објави ову пресуду у целини у штампаном издању дневних новина "Информер" без коментара и без одлагања, а најкасније у другом наредном броју од правноснажности пресуде. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да тужиљи накнаде трошкове парничног поступка у износу од 71.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до коначне исплате.

Благовременом жалбом тужени су из свих законских разлога побијали наведену пресуду у ставу првом, ставу другом, ставу четвртом и ставу петом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у ожалбеном делу у смислу члана 386 ЗПП, овај суд је нашао да жалба тужених није основана.

У поступку доношења побијане пресуде у ожалбеном делу нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1 до 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у дневном листу "Независне дневне новине Информер" број 1440 од 19.01.2017. године на насловној страни, као најава текста на петој страни, објављен је наслов: "Фашисти нападају" са фотографијом на којој се налазе два члана удружења "Иницијатива младих за људска права" који држе транспарент, изнад фотографије је написано: "Почиње специјални рат", и текст: "Јуришници сорошевско-шиптарске "Иницијативе младих" упали на трибину СНС у Бешки и прекинули је псујући присутним "мајку српску". Слични напади спремају се широм Србије". На петој страни објављен је текст под насловом: "Фашисти нападају", са наднасловом "Почео специјални рат уочи избора у Србији", са поднасловом "Сорошевско-шиптарски јуришници праве хаос!", са фотографијом на којој се налазе поједини чланови удружења "Иницијатива младих за људска права", од којих двоје

држе транспарент, на којој се у десном углу види женска особа плаве косе која стоји између два камермана, а није било спорно да је та особа тужиља, у коме се наводи као изјава извора "Јуришници сорошевско-шиптарске Иницијативе младих за људска права који су уторак увече упали на трибину СНС у Бешки, прекинули говор пензионисаног пуковника Веселина Шљиванчанина и присутним грађанима псовали "мајку српску", учинили су то по налогу западних амбасада. Сорошевске НВО у сарадњи са западним амбасадама, НАТО пактом, ЕУ, али и шиптарским властима из Приштине планирају још сличних акција широм Србије. Све су то спремни да ураде како би пред изборе изазвали тотални хаос у земљи и оптужили владајућу странку за насиље". У време објављивања предметног текста тужени Драган Вучићевић је био главни уредник дневног листа "Информер", а сведок Милан Добромировић је био уредник рубrike "Политика". Тужени Драган Вучићевић је дао наслов тексту, а сведок је предложио наслов. То је учињено због инцидента када су припадници Удружења ушли са паролама на трибину локалног одбора СНС у Бешки поводом промоције књиге Веселина Шљиванчанина и узвикивали да је ратни злочинац и да би требало да буде у затвору, који инцидент је трајао неколико минута, и трибина је прекинута, што је било званично саопштење СНС, а потврдио је и Веселин Шљиванчанин сведоку. Тужени Драган Вучићевић и сведок нису присуствовали трибини.

Удружење је регистровано, основано је 13.11.2003. године, а његов циљ је промовисање универзалих права међу грађанима и грађанкама југоисточне Европе.

Тужиља је заступник Удружења, које је имало донације из иностранства, али ниједну од Сороша. Дешавало се да је људи и раније препознају као директорку Удружења и добијала је претње на фејсбуку. Чланови Удружења су отишли на трибину да изразе своје мишљење, што је била њена идеја, развили су транспарент на коме је писало: "Злочинци да зађуте како би се проговорило о жртвама", и звијздали су у пиштаљке, када су их напала присутна лица, којом приликом су два члана Удружења пребијена, а тужиља је добила батине и оштећено јој је возило, које је било паркирано испред просторија у којима се одржавала трибина. Тужиља није чула да је неко псовао некоме мајку. Догађај су пријавили полицији, али учиниоци нису пронађени. Поднели су кривичну пријаву против НН лица. Пре објављивања текста нико је није позвао. За текст је сазнала тако што га је прочитала. Због текста се осећала угрожено, уплашено, означене и дискриминисано, плашила се да ће је неко напasti на улици, није могла да спава, а звали су је родитељи јер су били забринути за њену безбедност. Нису упућивали демантије. Недељу дана након објављивања текста група младића је испред просторија Удружења облепила плакате на којима је писало "За шаку сорошевског новца продали би отаџбину, мајку и оца", а испред просторија су оставили два пакета лажних долара и писмо, у коме је писало да су чланови Удружења продали нашу земљу и да им објављују рат.

На интернет сајту је 27.01.2017. године објављено саопштење Удружења под насловом: "Нови напад на "Иницијативу", којим се извештава јавност да се тога дана око 18,00 часова дододио нови напад на "Иницијативу", када су шесторица младића излепили поруке мржње на врата канцеларије "Иницијативе" у Београду да након што је власт послала јасну поруку да ће пребијање активиста "Иницијативе" проћи некажњено овај напад није изненађење, да су активисти постали мета свих хулигана, екстремних националиста и слободних стрелача, да је након изостанка реакције

надлежних органа на пребијање у Бешки створена атмосфера да је напад на “Иницијативу” пожељно понашање које неће бити кажњено него награђено, да не пристају на поцењивање овог напада, зато што он није изолован случај већ део кампање сејања страха међу свима онима који се усуде да се усprotиве mainstream ратно-хушачкој политици, а у оквиру саопштења је објављена фотографија, на којој се види да су на вратима просторија Удружења излепљене налепнице на којима је исписано: “За шаку сорошевског новца продали су отаџбину, мајку и оца!”.

На основу овако потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилно закључио да су изрази фашизам, сорошевски, Шиптар и јуришници у информацијама објављеним на насловној страни и на петој страни дневног листа “Информер”, оптужбе о циљу да се изазове хаос у Србији, и порука коју цео текст изражава, усмерени на циљ да се изазову негативне последице због различитог мишљења, да се подстакне дискриминација, мржња и евентуално насиље према удружењу грађана “Иницијатива младих за људска права”, свим члановима Удружења, а нарочито онима који су упали на трибину у Бешки, међу којима је била и тужиља, која је препознатљива, па представљају говор мржње, и да су лезионо подобне и повредиле су част и углед тужиље, учинивши да се лоше осећа и створивши погрешан утисак о њеној личности у приватном животу и професионалом раду, те је правилном применом материјалног права, и то члана 101 став 1 тачка 1, члана 102 став 1, члана 103, члана 112 став 1, члана 113, члана 115 став 1 и члана 120 Закона о јавном информисању, као и члана 199 и члана 200 став 1 и 2 Закона о облигационим односима, правилно поступио када је одлучио као у ставу првом, ставу другом и ставу четвртом изреке побијане пресуде.

Неосновано се у жалби тужених указује да је првостепени суд учинио битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП. Насупрот тврђњама у жалби, изрека побијане пресуде је разумљива, у пресуди су наведени јасни и непротивречни разлоги о свим битним чињеницама, па побијана пресуда нема недостатака због којих се не може испитати. Навод у жалби да је став први изреке побијане пресуде неразумљив, јер није јасно у односу на кога је усвојен тужбени захтев, није основан. Ово стога што након доношења пресуде Апелационог суда у Београду Гж3 бр. 102/18 од 09.05.2018. године, којом је потврђена пресуда Вишег суда у Београду ПЗ бр. 78/17 од 07.11.2017. године у делу којим је одбијен тужбени захтев да се утврди да је тужиљи повређено право на забрану говора мржње у односу на туженог “Инсајдер тим” д.о.о, тужба више не садржи тај део тужбеног захтева, па је јасно да је ставом првим изреке побијане пресуде утврђена повреда права на забрану говора мржње у односу на туженог Драгана Вучићевића. Зато не стоји ни тврђња у жалби да првостепени суд у односу на туженог “Инсајдер тим” д.о.о. није могао у том делу да усвоји тужбени захтев због пресуђене ствари. Неосновано се у жалби тужених истиче да образложење пресуде не садржи јасне разлоге за став суда о основну одговорности туженог “Инсајдер тим” д.о.о. за штету, с обзиром да је у односу на њега правноснажно одбијен тужбени захтев да се утврди повреда права на забрану говора мржње. Првостепени суд је у пресуди јасно навео да се одговорност туженог “Инсајдер тим” д.о.о. као издавача, без обзира на кривицу, заснива на члану 114, односно члану 115 став 1 јер је штета настала објављивањем информација из члана 112 став 1 Закона о јавном информисању, чије објављивање је у складу са тим законом забрањено. Неоснована је тврђња у жалби тужених да образложење пресуде не садржи јасне

разлоге за закључак суда да је тужени Драган Вучићевић повредио забрану говора мржње и у чему се такво наводно поступање тачно састоји. Првостепени суд је у пресуди јасно навео да је тужени Драган Вучићевић као главни уредник повредио забрану говора мржње, с обзиром на изразе употребљене у информацијама, оптужбе о циљу изазовања хаоса у Србији и поруку коју текст у целини изражава, усмерених на циљ изазивање негативних последица у виду подстицања дискриминације, мржње и евентуално насиља због различитог мишљења према Удружењу, свим његовим члановима, па према томе и тужиљи, која је препознатљива. За постојање говора мржње довољно је да се информацијом подстичу негативне последице, без обзира да ли су подстицањем стварно изазване, што се у конкретном случају десило, имајући у виду догађај који је уследио од 27.01.2017. године, о чему је Удружење издало саопштење.

Неосновано се наводима у жалби тужених указује да је првостепени суд учинио битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 398 став 2 ЗПП. Супротно тврђама у жалби, првостепени суд је поступио по налогу из одлуке Апелационог суда у Београду Гж3 бр. 102/18 од 09.05.2018. године и отклонио учињену битну повреду одредбе парничног поступка на коју му је указано, тако што је приликом поновног одлучивања дао јасне и непротивречне разлоге о битним чињеницама.

Нису основани наводи у жалби тужених којима се указује да је првостепени суд учинио битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374 став 1 у вези члана 8 ЗПП, на тај начин и на погрешно и непотпуно утврђеног чињенично стање. Првостепени суд је сходно члану 8 ЗПП на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, по свом уверењу је одлучио које ће чињенице да узме као доказане, а наспрот тврђама у жалби дао је разлоге да не верује исказима туженог Драгана Вучићевића и сведока Милана Добромировића у делу да су пре објављивања предметног текста контактирали тужиљу, јер за своју тврђњу нису доставили писани доказ, због чега је поклонио веру њеном исказу.

Не стоји тврђња у жалби тужених да су новинар и уредник "Информера" поступали са дужном пажњом, да се ради о њиховом праву да критички разматрају деловање друштвено-политичких актера, и да част и углед тужиље нису повређени. Ово стoga што је изведеним доказима утврђено да тужени Драган Вучићевић, сведок Милан Добромировић, ни било који новинар "Информера", нису били присутни критичном приликом, пре објављивања предметних информација нису контактирали тужиљу, у тексту се износе претпоставке, и не представља критику изражену у форми коментара као облика новинарског изражавања, а тужиља се због објављивања текста лоше осећала и у јавности је створен лош утисак о њеној личности. Висину новчане накнаде претрпљене нематеријалне штете првостепени суд је по мишљењу овог суда правилно одмерио на износ од 100.000,00 динара у време пресуђења, имајући у виду све околности конкретног случаја, водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, сходно члану 200 став 1 и 2 Закона о облигационим односима.

Како се ни осталим наводима у жалби тужених не доводи у сумњу законитост и

правилност побијане пресуде у ожалбеном делу, то је на основу члана 390 ЗПП овом пресудом потврђена, а потврђено је и решење о трошковима поступка, који су тужиљи правилно признати и обрачунати.

Из изнетих разлога донета је одлука као у изреци.

**Председник већа-судија
Светлана Беговић Пантић, с.р.**

За тачност отпрака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

Јасмина Ђокић